

Inte enighet om brutna indexet

Ända sedan år 1995, då det så kallade brutna indexet infördes på pensionsin-komster har det varit ett omdiskuterat och kritiserat system. Nu är ett medborgar-initiativ aktuellt vars syfte är få ett beslut i riksdagen på att det brutna indexet ska frångås. En av de drivande i kampanjen är förbundet Suomen Senioriliikes Kimmo Kiljunen, som också skrivit en debattbok om fattigdomen bland pensionärerna och indexpolitikens roll i den utvecklingen.

Men det råder delade meningar, också bland pensionsförbunden. Verksamhetsledaren för Pensionstagarnas Centralförbund PCF, Timo Kokko anser att man inte avskaffar fattigdomen bland pensionärerna med att slopa det brutna indexet.

Tidigare under åren 1962–1976 hade ett så kallat utkomst-index tillämpats, vilket innebar att löner och pensioner steg i ungefär lika hög grad. Från 1977–1995 tillämpades ett halvvägsindex där förändringen både i pris- och inkomstnivå vägde 50 procent. Med det brutna indexsystemet som infördes 1995 förändrades det förhållandet till tyngdpunkten på prisnivå 80 procent och inkomstnivå 20 procent.

– Det här är en automatik som leder till fattigdom, och det är en politik som alla regeringar med alla partikonstellationer har drivit sedan systemet infördes, konstaterar Kimmo Kiljunen – både i sin pamf-

lett om pensionerna och nyligen i aktualitetsprogrammet MOT i Yle.

Han hänvisar till en undersökning om situationen år 2014 som påvisar att av finländarna som är 65 år fyllda ligger 7 procent under EU:s fattigdomsgräns, av dem som är 70 år fyllda ligger 20 procent under gränsen och av dem som är 85 år ligger 30 procent under fattigdomsgränsen. Han påpekar också att under de senaste tjugo åren har arbetspensionerna stigit med 46 procent, medan lönerna har stigit med 88 procent.

Enligt EU:s definition är fattigdomsgränsen i vårt land 1166 euro per månad.

– Om inte indexsystemet korrigeras har vi snart 600 000 pensionärer som får leva under fattigdomsgränsen i Finland, anser Kiljunen.

Men i samma avsnitt av MOT intervjuades också Suvi-Anne Siimes, som är vd på Tela (Arbetspensionsförsäkrarna) som i sin tur konstaterade att det brutna indexet "inte överför någon till fattigdom som inte redan är fattig", och anser att om man vill råda bot på fattigdomen bland pensionärerna ska man göra det genom att justera folkpensionerna och garantipensionerna. Hon påpekade att Finland inte har råd att frångå det brutna indexet – avsikten är att pensionsfonderna ska trygga pensionerna också för framtida generationer. Tidigare har man fått in mer pengar för pensionerna än man betalat ut – nu håller det förhållandet på att förändras.

Det anser också verksamhetsledaren för Pensionstagar-

nas Centralförbunds Kokko. Han påpekar att det centrala i förbundets program är att man får en nivåhöjning av folkpensionerna, och att systemet med arbetspensionsindex bör korrigeras så att det gynnar dem med små och medelstora pensioner.

– Det är så vi kan bekämpa fattigdomen bland pensionärerna. Att enbart justera löne- och pristyngdpunkterna i indexregleringen minskar inte inkomstklyftorna bland pensionärerna. Procentförhöjningar ökar klyftorna – ju större pension du har desto större blir höjningen.

Det system som PCF driver på utgår från att en del av förhöjningen ska bestå dels av en summa som är lika stor för alla, plus en eventuell procentuell förhöjning. Han påpekar att pensionsfonderna inte är öronmärkta enbart för de nuvarande pensionärerna – systemet fungerar så att man också tar i beaktande de pensioner som i framtiden ska utbetalas.

– PCF motsätter sig inte medborgarinitiativet, men vi vill inte stöda ett system där man skulle äta upp också de medel som är tänkta för våra barn och våra barnbarn och som skulle öka inkomstklyftorna bland pensionärerna, anser Timo Kokko.

Siv Åstrand

Artikeln har publicerats även i nättidningen Arbetarbladet. Timo Kokko kommer att inleda en diskussion om pensionspolitiken på distriktets vårseminarium den 12–13. april i Kisakeskus, Pojo.

Res tryggt och bekvämt med nedsatt rörlighet

Hur skall en pensionär med rörelseproblem välja mål för en semesterresa till en utrikesdestination? En svensk expert har följande tips: Välj en stor stad som har varit värd för olympiska spel eller paraolympiad. Där borde tillgängligheten vara tryggad.

Tillsvidare kan en resenär med rörelseproblem också beställa rullstol med service t.ex. från säkerhetskontrollen till porten för avgång. Avstånden på flygplatserna – också Helsingfors-Vanda – tenderar att bli allt längre. Själv har jag åkt rullstol på flygplatsen i Istanbul och igen vid ankomsten till Helsingfors. Orken tröt helt enkelt. En tidig bokning förbättrar möjligheterna att få service.

En lösning för att underlätta tillvaron är att välja ett lång-

resemål. En annan är att välja en kryssning t.ex. i Medelhavet. Fartygen har hissar och handikapphytter. Rundresor och vandringresor borde man undvika.

Det är viktigt att uppge hur rörlig du är. Klarar du tvåhundra meter eller två kilometer med rollator. Akta alltid trappor, av egen erfarenhet vet jag att de kan vara ytterst besvärliga.

Det är alltid bra att försöka tala med någon på en resebyrå, som har personlig erfarenhet av det resmål du önskar välja. Det lönar sig att fråga – och lyssna!

Det kan vara klokt med en fungerande och tillräckligt täckande reseförsäkring. Ett europeiskt sjukförsäkringskort är riktigt bra att ha. Det kostar ingenting. FPA-kontoret kan leverera ett kort på cirka sju dagar. Jag vet att systemet fungerar bra.

Lycklig resa!

Ralf Friberg

MARIANNE LAXÉN

Foto: Olli Urpela

Vi ska bli fler!

PCF har över 80 000 medlemmar som deltar aktivt i verksamheten och i olika fritidsaktiviteter. Till förbundet hör ca 350 medlemsföreningar i olika delar av Finland.

Vår verksamhet är tvådelad. Å ena sidan gäller det att erbjuda givande verksamhet för fritiden med olika aktiviteter; spel, tävlingar och resor, något som utgör centrala delar i samvaron och trivselen. Vår andra uppgift är att fungera som pensionstagarnas egen intresseorganisation, med målet att uppnå social och ekonomisk rättvisa för pensionstagarna.

Idag har vi i vårt land över en miljon människor som fyllt 65 år; om tio år är vi uppskattningsvis ca 1,3 miljoner, eller 23 % av befolkningen. Därför är det allt viktigare att vi har en egen intresseorganisation som bevakar våra intressen och motarbetar ökade inkomstskillnader i samhället och som strävar till att på olika sätt skapa en smidigare vardag för pensionstagarna.

Förbundet driver bl.a. frågor som gäller en rättvis beskattning, en sänkning av hälsovårdavgifterna för långtidssjuka, tryggheten av närservicen och att bankernas serviceavgifter skall vara överkomliga.

Allt oftare utgår samhället ifrån att de äldre skall bo hemma så länge som möjligt, men samtidigt stiger boendekostnaderna. Inkomstgränserna för bostadsstödet för hemmaboende äldre måste höjas, likaså bostadsstödet, samtidigt som självrisken för bostadsstödet bör sänkas.

Förbundet har startat en medlemsvärningskampanj i februari. Det svenska distriktet har som målsättning att öka medlemstalet med 10 %. Bästa förening blir belönad!

Marianne Laxén

Ut och gå – eller dansa

Förbundet (PCF) har utlyst en motionskampanj 1.3–30.4.2016. Alla föreningsmedlemmar uppmanas delta i mån av möjlighet. År 2015 var PCFs svenska distrikt tredje (3) av 15 distrikt och Närpesnejdens Pensionstagare var åttonde 8 av c. 330 föreningar så nu gäller det att prestera bättre än Närpes. Förbundet har gjort en motionsblankett där man kan bokföra hur många gånger man motionerat under kampanjtiden. Samla in resultaten i föreningarna och skicka in sammandragen av resultaten åt vår sekreterare Stig Kumlin.

PCF PCF'S SVENSKA DISTRIKT

Ordförande
Vice ordförande

Sekreterare
Informatör
Kassör

Marianne Laxén, mannelx@hotmail.com
Brita Helsing, 0400 421 140,
brita.helsing@anvianet.fi
Stig Kumlin, stig.kumlin@pp.inet.fi
Marianne Laxén
Rauno Kousa, rauno.kousa@pp.inet.fi